

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG

Miljøvernnavdelingen

Saksbehandler: Karstein Kjølstad

Deres ref.:
Vår ref.: 2008/3242

Vår dato: 12.08.2008
Arkivnr: 461.2

Steinkjer kommune
Serviceboks 2530
7729 STEINKJER

Tilsyn avløpsanlegg i Steinkjer den 10. juni 2008 - tilsynsrapport og forventninger om oppfølging

Fylkesmannens miljøvernnavdeling gjennomførte 10.06.08 tilsyn for avløpsanlegg i Steinkjer sentrum og Løsberga renseanlegg sammen med Arbeidstilsynet. Det vart funnet to avvik som må rettes snarest, senest innen 15. november 2008.

Fylkesmannen har fastsatt gebyr på 10 500 kroner for tilsynet.

Vedlagt oversendes rapport etter tilsyn for avløpssektoren den 10. juni 2008.

Formålet med tilsynet var å vurdere om virksomheten driver i henhold til tillatelsen og om den har tilfredsstillende styring med aktiviteter av betydning for ytre miljø.

Steinkjer kommune plikter å rette opp 2 avvik beskrevet i rapporten snarest, senest innen 10.11.08. Innen samme dato må kommunen redegjøre for hvordan avvikene er rettet opp. For anmerkningen som er beskrevet i rapporten bes om en redegjørelse om hva kommunen vil sette i verk for å redusere risiko for forurensing.

Som nevnt i vårt brev datert 29.04.08 skal Fylkesmannen kreve gebyr for arbeidet med tillatelser og kontroller etter forurensningsloven, jf. Forurensningsforskriften kapittel 39. I dette brevet er det fastlagt risikoklasse 3 for Løsberga renseanlegg med tilhørende avløpsanlegg. Ut fra dette fastsettes tilsynsgebyr på 10 500 kroner. Faktura vil bli utsendt fra SFT.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
nestleder

Karstein Kjølstad

Saksbehandlers telefon: 74 16 80 61

FYLKESMANNEN
I NORD-TRØNDELAG
MILJØVERNAVDELINGEN

Tilsyn for avløpsanlegg Steinkjer kommune. 10.06.2008

RAPPORT.

Rapportens innhold :

Denne rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket innen følgende kontrollerte områder:

- innhold og oppbygging av kommunens internkontrollsystem
- ledningsanlegg (ledninger, pumpestasjoner, overløpsinstallasjoner)
- renseanlegg
- utslippskontroll for renseanlegg

Hovedkonklusjon:

Tilsynet er en del av en nasjonal aksjon for avløpssektoren i kommunene og vart gjennomført sammen med Arbeidstilsynet. Oppsummeringen viste at kommunen oppfyller ikke alle krav i utslippstillatelser. Det ble under kontrollen funnet et avvik og ei anmerkning.

Utarbeidet dato: 12.08.2008

Godkjent dato:

Sign.:

Sign.:

Saksbehandler

nestleder miljøvernavdelingen

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	4
2. Dokumentunderlag	4
3. Omfang	4
4. Avvik	5
5. Anmerkninger	5
6. Gjennomføring	6

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter et tilsynsbesøk ved Steinkjer kommune den. 10. juni 2008.

Kontrollen vart gjennomført ved gransking av dokumenter, ved møter med personer i organisasjonen, og ved befaring på noen anlegg for å se om rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under kontrollen.

- AVVIK defineres som overtredelse av vilkår gitt i utlippstillatelse eller gjeldende lover og forskrifter, eller på kommunens egne prosedyrer og instruksjoner som har relevans for det ytre miljø.
- ANMERKNING er forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men som miljøvern avdelingen mener det er riktig å påpeke for å ivareta og forbedre det ytre miljø.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var :

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forurensningsloven
- Forurensningsforskriften
- Utlippstillatelse for Steinkjer tettsted datert 17. januar 2007.

3. Omfang

Kontrollen har omfattet kommunens håndtering av følgende emner:

Internkontrollsystemet (IK-systemet):

- Status for oppbygging av system
- Organisasjonsplan inkl. ansvars- og myndighetsområder.
- Avviksbehandling

Ledningsanlegg

- Utlipp av urensset kloakk fra ledningsnettet og pumpestasjoner
- Spesielle tilførsler

Renseanlegg og slambehandling.

- Tilsyns- og overvåkingsrutiner
- Driftsinstruksjoner og driftsresultater

Utlippskontroll

- Mengdemåling og tilføringsgrad
- Prøvetakingsmetoder og rapporteringsrutiner

Avfall

- Innsamling av farlig avfall og kloakkslam

4. Avvik

Avvik 1: Steinkjer kommune har noen brudd på utslippstillatelse og andre enkeltvedtak etter forurensingslovgivningen.

Avvik fra: Utslippstillatelse for Steinkjer tettsted datert 17. januar 2007 og forurensingsforskriften kap 11 og 14.

Kommentarer:

Det mangler rist og skumskjerm på overløp ved Rungstadvatnet og Asphaugen pumpestasjon. Det opplyses at det finnes mange andre pumpestasjoner med overløp uten utstyr for fjerning av kloakksjøppel. I utslippstillatelsen pkt 5, jf 4. avsnitt, er det krav om at overløp skal utstyres for søppelfjerning.

Det er automatisk overvåking ved mange pumpestasjoner. Det finnes oversikt over alle overløp og det skal utarbeides en plan for overvåkingsanlegg for disse. Det er ikke gjort en risikovurdering og resipientvurdering ved valg av hvilke overløp som skal ha automatisk overvåking eller alarm. I utslippstillatelsen pkt 5, jf 5. og 7. avsnitt, er det særlige krav om overvåking ved utslipp fra overløp til resipienter med brukerinteresser.

Under anleggsarbeid i sentrum er overvåkingsanlegget på mange større pumpestasjoner med overløp koblet ut. Det medfører at avlesninger av vannmengdemålere og nivåmålere skjer manuelt med flere dager mellomrom og data overføres ikke til driftssentralen. I utslippstillatelsen pkt 5 er det krav om at samlet utslipp av urensset kloakk via overløp skal maksimalt utgjøre 2 % av tilført mengde på årsbasis. Overløpsmengde skal måles eller beregnes på grunnlag av registrert driftstid. Med dagens utstyr og rutiner er dette kravet ikke oppfylt.

Steinkjer kommune har ikke utført eller planlagt utført prøvetaking for miljøfarlige stoffer ved Løsberga renseanlegg. Anlegget har utslippstillatelse for 32 000 pe og skal iht kap 11, vedlegg 2 ta ut 6 prøver fra innløp og utløp for å måle innhold av miljøfarlige stoffer. Steinkjer kommune skal levere inn 6 prøver pr år for analyse av miljøgifter. Dette er ikke utført siste to år. Sammen med prøvetaking av avvannet slam, vil disse målingene gi grunnlag for å avklare behov for tiltak for å redusere tilførsel av miljøgifter inn på ledningsnettet. Miljøgifter kan komme inn på nettet fra industribedrifter, oljeholdig avløp, tannlegekontorer, trykkeri, avfallsdeponi og husholdninger.

Løsberga renseanlegg har krav i utslippstillatelsen om 90 % fjerning av fosfor. Dette kravet er oppfylt i kun et fåtall av kontrollprøvene i 2007 og 2008.

5. Anmerkninger

Anmerknning nr 1: Steinkjer kommune har ikke avklart strategi for å forbedre vannkvaliteten i sjøen og vassdrag.

Kommentarer:

Det er ingen kommunedelplan for vassdrag, sjø eller for kloakkutslipp. Det er ikke avklart hvordan utslipp fra private kloakkanlegg skal settes i forskriftsmessig stand.

Det er ingen faste rutiner for undersøkelse av vannkvalitet i resipienter i kommunen. Ved undersøkelser i småbekker i 1987 vart det avdekket at 17 av 30 bekker var sterkt forurenset med næringsssalter og tarmbakterier. Etter dette er det ikke kjent at det er gjennomført systematiske resipientundersøkelser.

Kommunen ved kommunestyret har myndighet i til å føre tilsyn for bestemmelser i forurensingsloven og forskrifter. Det er ikke utarbeidet instruks for den som har tilsynsmyndighet.

Innløpsprøver ved Løsberga renseanlegg har ofte liten konsentrasjon av fosfor og andre næringsstoffer. Det er registrert innlekking av sjøvatn inn i ledninger og pumpestasjoner. Det er sannsynlig at der det lekker inn sjøvatn kan det også lekke ut kloakk. Det bør settes i verk tiltak for å finne innlekkingspunkter.

Kommunen kan stille krav ved påslipp av avløpsvatn med unormal sammensetning. Flere store bedrifter fører avløpet inn på kommunalt nett. Krav til intern rensing, varsling og dokumentasjon av påslipp er regulert av avtaler med noen av bedriftene. Ved Norturas slakteri i sentrum er det en viss kontakt mellom driftsoperatør og driftspersonell ved bedriften. Det er ofte episoder med blodtilførsel som forstyrrer drifta ved renseanlegget. Kommunen har ikke fattet vedtak etter § 15A-4 forurensingsforskriften og har ingen kriterier for når denne myndigheten skal benyttes.

6. Gjennomføring

Kontrollen vart gjennomført med et møte på rådhuset, med gjennomgang av IK-systemet. Deretter vart det gjennomført befarings på ledningsnettet og noen pumpestasjoner og på Løsberga renseanlegg.

Følgende personer har deltatt på tilsynet :

Navn	Funksjon	Etat
Ola Hatling	Verneombud, drift og anlegg	Steinkjer kommune
John Chr Berg	Formann, driftsansvarlig RA	Steinkjer kommune
Knut Morten Husby	Ingeniør VA	Steinkjer kommune
Morten Johnsrud	Enhetsleder VA	Steinkjer kommune
Geir Gilde	Enhetsleder utbygging	Steinkjer kommune
Anne M Kjellbergnes	Overingeniør	Arbeidstilsynet
Leif Inge Paulsen	Overingeniør	Fylkesmannen
Karstein Kjølstad	Overingeniør	Fylkesmannen